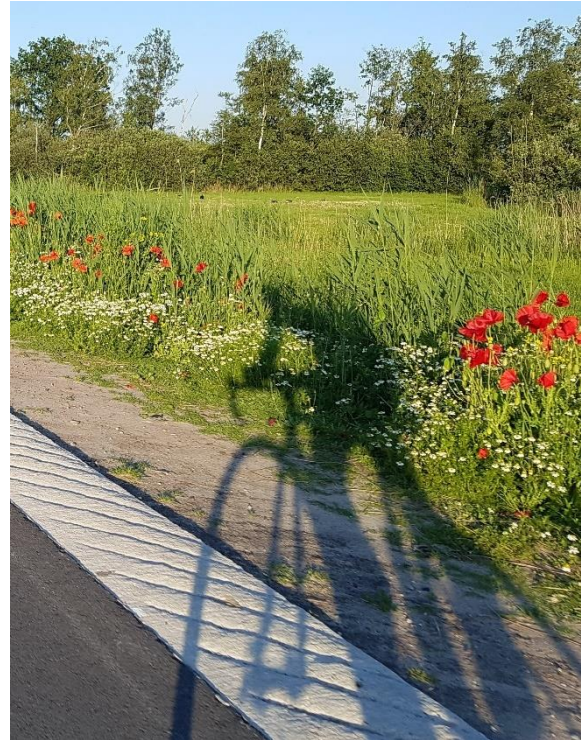

**Verkiezingsprogramma
2022-2026
GroenLinks Steenwijkerland**

Verkiezingsprogramma 2022-2026

GroenLinks Steenwijkerland

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Wonen	4
Wijken & kernen, Verkeer, Omgevingswet & Burgerberaad	
Hoofdstuk 2: Zorg, welzijn, onderwijs en cultuur	12
Sociaal beleid, Jongeren, Onderwijs, Cultuur, Sport en bewegen	
Hoofdstuk 3: Duurzaam Steenwijkerland	19
Energietransitie, Burgerberaad/participatie, Energiecoaches, Duurzaam wonen	
Hoofdstuk 4: Groen en leefomgeving	23
Biodiversiteit, Duurzame landbouw, Dierenwelzijn	

Gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022

Voorwoord

Fijn dat je wilt weten wat GroenLinks de komende jaren allemaal in de gemeente Steenwijkerland wil gaan doen!

Natuurlijk maken wij groene keuzes die goed zijn voor de gemeente, voor de natuur en voor jou! Als we nu niet snel actie ondernemen, verdwijnt onze groene omgeving en wordt de aarde onleefbaar. Door te kiezen voor GroenLinks draag je een steentje bij aan een leefbare aarde en maak je een keuze waar de kwetsbare mens en natuur beter van worden.

Kies voor groen, kies voor schoon, kies voor natuur, kies voor leven

Om het leven op aarde in stand te houden, is het belangrijk om te zorgen voor een schonere wereld. Dat betekent dat we afscheid nemen van kolen, olie en aardgas. Om toch te kunnen blijven leven en werken, wordt elektriciteit (stroom) erg belangrijk. Stroom die we op een veilige manier gaan opwekken (zon en wind), zonder gebruik van kernenergie of verbranden van natuurlijk 'afval' (in biomassacentrales).

Het is nog beter om het gebruik van energie (stroom en warmte) te beperken. Dat doe je door de trein of de fiets te pakken en niet de auto. En door je huis goed te isoleren of te kiezen voor een slim (duurzaam) type verwarming. Met verschillende soorten steun wil GroenLinks je daarbij helpen. Het liefst komen we met een vakman gewoon naar jou in je wijk.

Bij dit alles moet het beschermen van onze natuur vooropstaan. Als we er niet snel voor zorgen dat ook kwetsbare planten en dieren kunnen blijven leven, zal de kwaliteit van leven snel achteruitgaan. In Steenwijkerland hebben we veel kwetsbare natuurgebieden. Ze zijn belangrijk voor dieren, maar ook voor mensen. Zonder het beschermen van deze schitterende natuur kunnen insecten, vlinders en vogels het wel vergeten en daarna zichzelf.

Op dit moment weten we dat te veel stikstof hier een heel slechte invloed op heeft. Daarom wil GroenLinks dat er samen met boeren wordt gezocht naar een soort van landbouw die goed is voor mens én dier. Toerisme is belangrijk voor de economie van Steenwijkerland, maar er zijn grenzen die weleens worden overschreden. Dat willen we in betere 'groene' banen gaan leiden.

Wonen & zorg

Als we de punten hierboven samen oplossen, zorgen we voor een mooie toekomst voor onze (klein)kinderen. Daar horen natuurlijk veel meer zaken bij, waar GroenLinks altijd al goed voor zorgt: wonen, zorg, onderwijs en cultuur. Wonen is een recht en iedereen heeft graag een fijne en betaalbare woning op maat. Zeker nu er weinig huizen beschikbaar zijn – of ze zijn onbetaalbaar - moet er worden ingegrepen. De gemeente moet er ervoor zorgen dat er voor de bewoners – en met name jongeren en ouderen – een geschikte woning is. Dan blijven er ook meer eengezinswoningen over voor stellen met kinderen.

Niet iedereen kan altijd het tempo van onze maatschappij volgen en voor hen willen wij ook goed zorgen. Als het eens tegenzit, horen wij de zwakkeren te helpen. Of het nu met een passende woning is, goede (buurt)zorg of maatwerk bij problemen met de gezondheid, schulden of studie/werk.

Op de volgende pagina's gaan we veel dieper in op de verschillende stand- en actiepunten van GroenLinks, maar vaststaat dat GroenLinks kiest voor groen en voor jou. Vandaar dat wij het ook belangrijk vinden dat jij kunt meedenken en beslissen over wat er moet gebeuren in Steenwijkerland. Nu worden kernen, wijken of buurten weleens overvallen met ideeën en plannen. Wij willen dat jij meteen aan het begin al aan tafel zit voor een open discussie. Vandaar ons nieuwe plan voor een Burgerberaad, dat jou en ons allen gaat helpen bij veel van de plannen. En dus ook bij een groene, gezonde toekomst van deze wereld en onze kinderen.

1 Wonen

Wijken & kernen, Verkeer, Omgevingswet & Burgerberaad

Aantrekkelijke woningen voor ouderen zorgen voor meer doorstroming op de woningmarkt

Een dak boven je hoofd is een grondrecht. Goed én betaalbaar wonen is echter voor steeds minder mensen weggelegd, zeker nu we midden in een wooncrisis zitten. Van studenten tot ouderen en van starters tot mensen met een middeninkomen, voor velen is de spoeling dun. Het huidige woonbeleid draagt zelfs bij aan meer ongelijkheid tussen arm en rijk. Het huisvestingsbeleid kan dus veel beter.

Wonen

Door de crisis op de woningmarkt – tekort aan woningen en stijgende huizenprijzen - zijn velen, zoals gezinnen en starters, kansloos op de woningmarkt. In Steenwijkerland bestaat een fors tekort aan starterswoningen, zodat jongeren wegtrekken en economische krimp dreigt. Starters hebben niets aan dure

nieuwbouw of vrije kavels, terwijl in de sociale woningbouw de afgelopen jaren niet veel is bereikt. Woningen voor mensen met lagere inkomens worden steeds schaarser en zijn bovendien slecht geïsoleerd. En dan is er ook nog een groot tekort aan woningen voor ouderen die niet meer volledig zelfstandig kunnen of willen wonen, maar nog niet in

aanmerking komen voor een verzorgingstehuis. Het is juist passende woonruimte (en voorzieningen) voor ouderen, wat de woningmarkt uit het slop kan halen. Dan ontstaat er een domino-effect op de huizenmarkt. Met nieuwbouw heeft de gemeente de kans om niet alleen de woningvoorraad, maar ook de verdeling van die voorraad te beïnvloeden (lees onze actiepunten!). Daarbij moeten ook de woningcorporaties volop betrokken en gestimuleerd worden.

Wijken & kernen

De ruimte voor nieuwe woningen zoeken we zoveel mogelijk binnen de huidige bebouwde kom. Hierdoor sparen we de groene ruimte en de biodiversiteit en zorgen we tegelijkertijd voor een opwaardering en verbetering van de bestaande wijken en kernen. Bovendien draagt dit lokale beleid ('inbreiden') bij aan activiteiten als wandelen en fietsen in plaats van meer autoverkeer.

Dit alles verbetert de leefbaarheid in de kernen, die zeker onder druk staat. Elke kern kent zijn eigen uitdagingen, van leegstand van winkels tot problemen met het toerisme. GroenLinks wil nadrukkelijk zorgen voor leefbare kernen, die gedragen worden door de mensen die er wonen en leven. Inderdaad, de burger op 1, vandaar ons speerpunt voor meer inspraak (burgerberaad).

Belangrijk voor de vele kernen in Steenwijkerland is ook de druk van het toerisme. Deze druk zou beter gespreid moeten worden, zonder de natuur te schaden. De natuur gaat vóór economische belangen.

Verkeer

De leefbaarheid in wijken en kernen staat of valt met de verkeerssituatie. Op sommige plaatsen is er echter een erg slechte infrastructuur. Zo perst het verkeer in Ossenzijl en Blokzijl zich door een flessenhals met ophaalbrug. Naast schoolkinderen, veel

fietsers en toeristen, gaat het ook om zwaar weg- en landbouwverkeer. In het hoogseizoen gaat de brug in Ossenzijl meer dan honderd keer per dag open! GroenLinks wil een duurzame oplossing voor die situaties en pleit voor een aanvalsplan (actief zoeken naar financiële middelen). Ook de wens om het toerisme meer te spreiden vraagt hier om!

In de gemeente krijgen fietsers en voetgangers zo veel mogelijk voorrang in het verkeer, met goede paden en veilige kruispunten. In bepaalde delen van de gemeente is de verkeersdruk groot door veel supermarkten of het toerisme. Een betere verkeerscirculatie moet hier de veiligheid vergroten en de overlast verminderen. Dat geldt ook voor de vele pakketdiensten, terwijl je met centrale ophaalpunten veel minder verkeersoverlast krijgt.

We willen ook iets doen aan de parkeerdruk in bijvoorbeeld het centrum van Steenwijk, Giethoorn en Blokzijl. Door het fietsen te stimuleren kun je al een deel van het verkeer

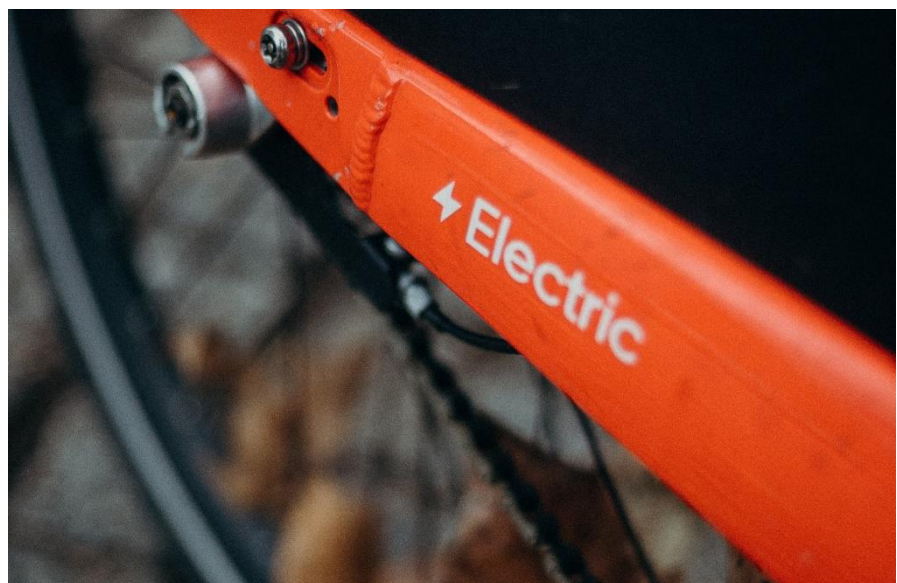

beperken. Ook het opheffen van parkeerplaatsen binnen de vesting (en daar fietsenstallingen van maken) kan daaraan bijdragen. Verder moeten we onderzoeken welke maatregelen de parkeerdruk kunnen verlagen. Per wijk of kern is er maatwerk nodig. Dit alles hoeft niet ten koste te gaan van winkeliers. Vaak is het vooral een aantrekkelijk winkelaanbod waarom mensen een winkelgebied bezoeken, heeft onderzoek laten zien.

De gemeente maakt zich intussen klaar voor elektrisch vervoer en beter openbaar vervoer. We willen graag dat alle kernen zeven dagen per week op meerdere momenten per dag per openbaar vervoer bereikbaar zijn.

Het openbaar vervoer wordt verder verduurzaamd, zodat de belasting op het milieu minimaal is. Daarnaast zorgt de gemeente voor voldoende laadpalen op logische plaatsen, zodat er meer ruimte komt voor elektrische auto's.

GroenLinks is voorstander van het delen van auto's. Om het autoverkeer te verminderen, wordt het (elektrisch) fietsen gestimuleerd door te zorgen voor goede, bewaakte fietsenstallingen voorzien van oplaadpunten. Willemsoord heeft inmiddels al een autodeelproject opgezet. Laten we de bestaande kennis snel bundelen en overal toepassen.

Omgevingswet & Burgerberaad

In de nieuwe Omgevingswet die mogelijk in 2022 wordt ingevoerd, krijgen burgers meer inspraak op allerlei gebied in onze omgeving. Deze wet vervangt ruim twintig bestaande wetten en regelingen op het gebied van ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen).

GroenLinks wil met deze wet onze leefomgeving beschermen en verbeteren (gezondheid en veiligheid inwoners) en zorgen voor het behoud van een schone, leefbare aarde. Of het nu gaat om woningbouw, bedrijven, de kwaliteit van ons landschap, beschermde dorpsgezichten, behoud en uitbreiding van natuurgebieden of een natuurinclusieve landbouw, de Omgevingswet is het hulpmiddel daarbij.

Essentieel bij de Omgevingswet is het betrekken van belanghebbenden bij nieuwe plannen. Dus 'de burger écht op 1'! Burgers worden vanaf het begin betrokken bij plannen en met een **Burgerberaad** wil GroenLinks afdwingen dat er ook echt serieuze ruimte voor meer inspraak komt. De gemeente ondersteunt die processen, om samen tot de beste plannen en voldoende draagvlak te komen. Ondertussen bestaat er al het Right to Challenge: dit recht geeft inwoners de mogelijkheid om het initiatief te nemen voor een bepaalde gemeentelijke dienst of regeling, als zij vinden dat het anders of beter kan. Dit recht wordt door de gemeente actief onder de aandacht gebracht van de inwoners.

Actiepunten Wonen

- Woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars worden bij bouwplannen verplicht om een evenwichtig en betaalbaar woningbestand te realiseren voor jongeren, starters, ouderen en mindervaliden.
- Van alle nieuwbouw moet een vast percentage bestaan uit sociale huurwoningen en/of woningen in het middensegment (koop en huur). GroenLinks kiest voor minimaal 35 procent aan sociale huurwoningen plus 30 procent aan woningen in het middensegment. Op deze manier komt de woningvoorraad beter in balans.
- De bouw van aantrekkelijke woningen voor ouderen zorgt voor meer doorstroming op de woningmarkt, omdat ouderen dan grote eengezinswoningen verlaten. Zo worden uiteindelijk ook starters geholpen. Voor de ouderenwoningen zoeken we een omgeving met goede voorzieningen, zoals zorg, winkels en openbaar vervoer.
- In de kernen komen eerst huurwoningen en woningen voor starters, voordat er nog meer vakantiewoningen komen.
- Naast het stimuleren van de doorstroming kan de gemeente het beleid ook sturen via bestemmingsplannen, overeenkomsten met projectontwikkelaars voorafgaand aan een grondexploitatieplan, prestatieafspraken met woningcorporaties of een doelgroepenverordening.
- Voor nieuwbouw kiezen we voor lokale, kleinschalige woningbouw passende bij de behoefte voor elke kern en wijk. Nieuwe locaties zoeken we binnen de huidige bebouwde kom

(inbreiden in wijken en kernen), wat ook een impuls is voor het vervoer per voet of fiets. De hier bestaande natuurlijke elementen, zoals waterlopen, bomenlanen en houtsingels moeten in stand worden gehouden of worden versterkt.

- De gemeente helpt mensen met alternatieve woonidealen en creatieve oplossingen voor het tekort aan woningen. Denk aan kleine coöperaties, knarrenhofjes, huizen splitsen of delen en *tiny houses*. Kijk ook actief naar de mogelijkheden met verouderde industriegebieden of leegstaande bedrijfspanden. Met oog voor de omgeving en elkaar liggen daar zeker kansen als nieuwe bestemming voor wonen en/of recreëren.
- De gemeente moet voorkomen dat woningen verkocht worden aan beleggers. Je koopt een huis om er zelf in te gaan wonen.
- Geef individuele bewoners en projectontwikkelaars eventueel korting op de grondprijs (van gemeentelijke kavels) om nieuwbouw aantrekkelijker te maken.
- Steenwijkerland zorgt ook voor huisvesting volgens de landelijke opdracht voor woningen voor statushouders (vluchtelingen).
- Het landschappelijk schoon van Steenwijkerland wordt overal geprezen en dat willen we zo houden (en verbeteren). Bouwen op ecologisch belangrijke en/of historische grond vindt GroenLinks helemaal onwenselijk, zoals bouwen in of nabij Natura 2000-gebieden of op de Steenwijker Kamp.

Actiepunten Wijken & kernen

- De steun aan wijk- en dorpsverenigingen moet minstens op niveau blijven en hun rol als belangenbehartiger (inspraak) moet versterkt worden. Bij nieuwe plannen in de omgeving van een wijk of kern wordt de bevolking vanaf het eerste begin werkelijk actief betrokken. Participatie bestaat niet uit louter luisteren, maar uit meedenken
- In het verlengde daarvan pleiten we voor een betere lokale burgervertegenwoordiging (wijken/kernen), waarbij inwoners hun mening en visie kunnen delen en waarbij de gemeente faciliteert en uitvoert. Die burgergroepen werken nauw samen met het Burgerberaad (zie ook hoofdstuk 3 Duurzaam Steenwijkerland).
- De gemeente komt naar je toe en zorgt ervoor dat in elke substantiële kern een dependance (afdeling) is, waar op bepaalde dagen en/of uren de basisdienstverlening van de gemeente beschikbaar is.
- Als er een afweging moet worden gemaakt tussen bewoners en bedrijven, wegen in principe de belangen van bewoners zwaarder. Inspraak van bewoners wegen hierbij zwaar mee.
- We willen overlast van het toerisme tegengaan, waardoor het toerisme afneemt op plaatsen met een te hoge druk. Dat moet bijdragen aan een verbetering van de leefbaarheid in Giethoorn, waarbij overlast in andere kernen en wijken voorkomen moet worden.
- De ontwikkeling van grootschalige vakantieparken past niet bij de schaal van Steenwijkerland en moet afgeremd worden.
- We willen de gemeente profileren als een locatie voor langer verblijf, voor rust, natuur en historie.
- Voor de fysieke en geestelijke ontwikkeling van kinderen is buitenspelen heel belangrijk. Vandaar dat er in elke buurt, wijk en kern veilige groen- en speelvoorzieningen voor kinderen moeten zijn.
- Wij betrekken jongeren bij het inrichten van de speelvoorzieningen en natuurspeelplaatsen.
- De gemeente en het buurtwerk zetten zich met veel activiteiten in om het buitenspelen en sporten te bevorderen.

Actiepunten Verkeer

- Wij willen de veiligheid op straat fors verbeteren door de maximumsnelheid in wijken en kernen terug te brengen tot 30 kilometer per uur (de randwegen uitgezonderd). Waar veel overlast wordt ervaren van vrachtverkeer en te hard rijdende auto's moeten extra snelheidsbeperkende maatregelen worden genomen. Waar mogelijk voeren we in de bebouwde kom eenrichtingsverkeer in.
- Snorfietsen, brommers en scooters horen in de bebouwde kom niet op fietspaden thuis, maar op de rijbaan.
- Met een aanvalsplan voor een nieuwe rondweg en/of aquaduct moeten Blokzijl en Ossenzijl verlost worden van doorgaand verkeer.
- Waar nodig willen we zorgen voor een goed verkeerscirculatieplan (Giethoorn, wijk Torenlanden).
- De gemeente moet afhaalpunten faciliteren langs invalswegen, zodat mensen aan het einde van hun werkdag zelf een pakket kunnen oppikken. Een pakket aan de deur moet dan duurder worden. Wij pleiten voor een pilot met de bekende vervoerders.

- We willen dat de parkeerdruk in diverse delen van de gemeente onderzocht én verlaagd wordt. Het onderzoek kan eventueel leiden tot geleidelijke invoering van parkeergelden (eerst toeristische locaties) en het weghalen van parkeerplaatsen. Het autorijden moet zo worden beperkt, zeker binnen de vesting van Steenwijk, terwijl er goede fietsenstallingen voor in de plaats moeten komen.
- Voor toeristenverkeer zullen parkeerplaatsen rond de kernen worden ingericht. Met huurfietsen of e-scooters kunnen bezoekers zich dan verder verplaatsten.
- De fietsroutes naar het centrum van Steenwijk en andere kernen moeten in dit verband optimaal en veilig zijn.
- Met een fietstunnel bij de spoorwegovergang Eesveenseweg/Stationsstraat/Tramlaan wordt de veiligheid vergroot, de doorstroming op dit drukke verkeersknooppunt verbeterd en het fietsen bevorderd.
- De gemeente gaat in veel kernen autodeelprojecten opzetten, zo mogelijk in samenwerking met lokale garagehouders.

Actiepunten Omgevingswet & Burgerberaad

- Burgerberaad: GroenLinks wil dat in het Omgevingsplan (in het kader van de Omgevingswet) de burgerparticipatie en het Burgerberaad zeer nauwkeurig omschreven wordt. Bij ingediende plannen wordt actief toegezien dat die inspraak ook werkelijk en serieus plaatsvindt.
- Het Right to Challenge geeft inwoners de mogelijkheid om het initiatief te nemen voor een bepaalde gemeentelijke dienst of regeling. De gemeente brengt dit actief onder de aandacht.
- Grootschalige distributie- en datacentra krijgen geen plaats in onze gemeente aangezien ze veel ruimte innemen, ongewenste verkeersstromen genereren en problemen opleveren voor de zeer noodzakelijke energietransitie. Bestaande bestemmingsplannen worden doorgelicht en aangepast om uitvoering van plannen voor data- en distributiecentra te verhinderen.
- Ook bestemmingsplannen voor vakantieparken dienen te worden doorgelicht om ongewenste ontwikkelingen te verhinderen en aan te passen.
- Bij het opheffen en/of uitkopen van landbouwbedrijven wordt de vrijgekomen grond niet ingezet voor andere bedrijvigheid, maar voor kringloop- of biologische landbouw, zonneparken en/of natuur.
- Om een maximaal groene gemeente te krijgen, wordt op industrieterreinen de niet bebouwde omgeving zoveel mogelijk groen ingericht.

2 Zorg, welzijn, onderwijs en cultuur

Sociaal beleid, Jongeren, Onderwijs, Cultuur, Sport en bewegen

De mens staat centraal in de zorg: maatwerk is het sleutelwoord

Het is goed als mensen elkaar helpen, zich verantwoordelijk voor elkaar voelen en zorg en welzijn ook onderling kunnen regelen. Maar als dat niet lukt, moet de gemeente zich verantwoordelijk opstellen en ondersteuning bieden.

‘Samen redzaam zijn’ in de eigen leefomgeving, wijk of kern is een groot goed dat GroenLinks ondersteunt. De gemeente is daarbij behulpzaam met voorzieningen in de zorg voor iedereen met een hulpvraag en met speciale aandacht voor jongeren, ouderen en mensen met een beperking.

Zorg en welzijn

Zorg mag niet gaan over oeverloze rapportages en per minuut de acties bijhouden van het zorgpersoneel. Zorg gaat over de samenwerking tussen verschillende organisaties en de solidariteit tussen mensen die ziek en gezond zijn. Wat dat betreft heeft de coronapandemie pijnlijk duidelijk gemaakt dat mensen bijzonder kwetsbaar en afhankelijk zijn. Goede zorg gaat om een krachtig beleid, dat zorg garandeert voor degene die het nodig heeft. Wachtlijsten zijn niet meer acceptabel. Daarom wil GroenLinks zich inzetten voor gerichte oplossingen zoals mantelzorgwoningen, aanleunwoningen en kleinschalige zorglocaties.

Sociaal beleid

GroenLinks pleit voor een sociaal beleid gebaseerd op solidariteit en respect voor alle inwoners. De inwoner op 1. Iedereen, met of zonder beperking, moet aan de samenleving in Steenwijkerland kunnen meedoen (lokale

inclusieagenda). Daarbij helpen we om armoede uit te sluiten en iedereen kansen te bieden op passend werk. De gemeente heeft daarin door middel van haar sociaal beleid een actieve rol.

Voorals ouderen, uitkeringsgerechtigden en kwetsbare jongeren zijn vaak het slachtoffer van bezuinigingen. In de afgelopen jaren is dat te vaak gebeurd en we moeten waakzaam zijn voor nog meer bezuinigingen, zeker nu wij in een onzekere tijd leven, waarin corona de boventoon voert.

De doorstroming van mensen uit de Noordwest Groep en de sociale dienst heeft te weinig geleid naar regulier en/of passend werk. Hierdoor valt een groeiend aantal mensen buiten de boot. GroenLinks wil een stem zijn voor diegenen die in een gat vallen.

Jongeren

Kinderen en jongeren zijn belangrijk voor GroenLinks. Zij hebben de toekomst en vormen later de kern van inwoners van onze gemeente. Wij nemen hun wensen daarom serieus. We betrekken kinderen en jongeren actief bij alles wat er voor hen wordt georganiseerd. GroenLinks wil met jongeren in gesprek, hen stimuleren en uitdagen, en inspelen op hun behoeftes. Zeker omdat het aantal kinderen dat in armoede opgroeit nog steeds toeneemt.

Jongeren groeien op in een veelkleurige, rijkgeschakeerde en soms verwarrende tijd. Daarbij speelt de groeiende invloed van sociale media een grote rol, en niet altijd in positieve zin. Het bevorderen van de bewustwording op diverse terreinen is daarbij van groot belang. We praten daarom ook niet óver jongeren, maar mét jongeren over de inrichting van speel-, sport- en ontmoetingsruimten, jongerenwerk, bestrijding van jongerenoverlast en decentralisatie van de jeugdzorg.

Onderwijs

Voor GroenLinks geldt dat iedereen aan onderwijs moet kunnen deelnemen, ongeacht hun leeftijd, sekse, economische positie of etnische achtergrond. Wat betreft de scholen moet de gemeente zorgen voor een goede

locatie, voldoende onderhoud en een gezond binnenklimaat. We pleiten daarbij voor het beëindigen van de vroege selectie op openbare basisscholen. Het schooladvies mag geen fuik zijn waarin jongeren komen vast te zitten. Graag wil GroenLinks dat scholen gestimuleerd worden om voldoende aandacht te geven aan onderwijs over natuur, duurzaamheid en milieu.

Als gevolg van de toenemende veroudering van de bevolking staan de onderwijsvoorzieningen onder druk; er zijn gewoon minder leerlingen. De gemeente is wel verantwoordelijk voor de instandhouding van kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen (basis/voortgezet onderwijs). Een goede oplossing daarvoor is ook het samenvoegen van de twee middelbare scholen in Steenwijk op één plaats (unilocatie).

Kunst & Cultuur

GroenLinks geeft graag aandacht aan kunst en cultuur, want die twee zijn van groot maatschappelijk belang. Kunst en cultuur ontspant en is goed voor je persoonlijke ontwikkeling. Het brengt leven in de brouwerij. Daarbij is het helemaal mooi als nieuwe kunstprojecten en initiatieven verband houden met duurzaamheid of ecologische principes. In dit kader is het van groot belang dat de musea in Steenwijkerland serieus worden genomen en een volwaardige plek krijgen. Ook de Jugendstilpanden en ander cultureel bezit in de gemeente verdienen extra aandacht van toeristen, en met name de collectie van Hildo Krop.

Sport en bewegen

De actieve sportdeelname loopt terug, wat beweegarmoede veroorzaakt en op den duur zorgt voor hogere maatschappelijke kosten op het gebied van de (geestelijke) gezondheidszorg. Vooral toch al kwetsbare groepen lijden hieronder. GroenLinks pleit voor een breed beweeg- en sportoffensief waarbij bewegen en sporten in alle facetten van ons dagelijkse leven wordt gestimuleerd. Door te bewegen stimuleren we ook nog eens onze hersenen. Kortom: sport is onderwijs! De sport draait van oudsher op verenigingen. Die krachtige structuur willen we behouden en versterken. Commerciële aanbieders zien we als aanvulling op die structuur, niet als vervanging.

Actiepunten Zorg

- GroenLinks kiest voor 'zorg op maat'. Eén gezin met één plan, dat kwalitatief goed in elkaar zit. De mens moet hierin voorop staan, niet de kosten. De bewoner wordt dus actief betrokken bij de keuze van het beleid.

- We blijven het functioneren van de jeugdzorg en WMO kritisch evalueren en pleiten waar nodig voor verbeteringen, zoals het wegwerken van de wachtlijsten.
- Mantelzorgers zijn van ongekend belang voor hun naasten, want dat is wat de overheid in de participatiemaatschappij van ons vraagt. Wij blijven deze mensen ondersteunen met een kleine financiële vergoeding. Iedere mantelzorger heeft jaarlijks recht op een bedankje van 100 euro, ongeacht de omvang van het budget (nu is de pot soms te vroeg leeg).
- GroenLinks wil kleinere partijen de kans geven om zorg te kunnen bieden aan diegene die het nodig heeft. We gaan niet alleen met de geijkte partijen in zee, die soms te veel op winst zijn gericht en te weinig op de zorg zelf. Bovendien komen die grotere partijen vaak niet uit de buurt of missen de kwaliteit van kleinere organisaties.
- GroenLinks pleit voor het starten van een lokale campagne over gezonder leven. Een campagne die voor iedereen helder en duidelijk is. Daarbij kijken we ook naar gezondere snacks en het beleid ten aanzien van junkfood op scholen.

Actiepunten Welzijn

- Wij stimuleren kleinschalige (inwoners)projecten die een positief effect hebben op de kwaliteit van leven en welzijn. Zinnige buurtprojecten, samen met bewoners bedacht en georganiseerd, moeten eenvoudig ondersteund worden door de gemeente, ook als het gaat om kleinschalige subsidies.
- GroenLinks wil dat er meer voorlichting wordt gegeven over het signaleren van huiselijk geweld (met name tegen vrouwen) door middel van een campagne die ook inhaakt op

digitaal geweld. Wij stimuleren lotgenotencontacten en willen zorgen voor veilige parkeerplaatsen en betere verlichting op plaatsen waar dit relevant is.

- Wij willen dat jong en oud met elkaar verbonden zijn, ze kunnen van elkaar leren en elkaar het gevoel van welbevinden geven. GroenLinks stimuleert partijen om projecten op te zetten en uit te voeren. Denk ook aan de combinatie van jongerenwoningen met knarrenhofjes.
- Gelijkheid en emancipatie is vanzelfsprekend in onze gemeente. GroenLinks pleit daarom voor meer aandacht voor de LHBTIQ-gemeenschap en wij bannen discriminatie uit. Wij ondersteunen het initiatief Stichting Regenbooggemeente én het manifest en pleiten voor een structurele gemeentelijke bijdrage hiervoor.

Actiepunten Sociaal beleid

- We kiezen voor een proactieve ondersteuning van cliënten, met maatwerk en persoonlijke aandacht gericht op meedoen in de samenleving.
- We breiden de taken van de ombudsvrouw uit met de onderwerpen werk, inkomen, schulden en jeugd in plaats van alleen zorg.
- De gemeente verbetert de informatieplicht naar cliënten als het gaat om aanvragen voor voorzieningen, toeslagen en regelingen voor inkomensondersteuning. Alles begint met toegankelijke en begrijpelijke communicatie.
- De gemeente ondersteunt initiatieven gericht op aangepast werk voor chronisch zieken, gehandicapten en mensen met hersenletsel. Dat kan zowel via reguliere arbeid als vrijwilligerswerk. GroenLinks vindt het belangrijk dat ook kleinere partijen en organisaties hierin betrokken worden.
- Schuldenproblematiek staat bijna nooit op zichzelf. Bij de hulpverlening voor mensen met schulden zorgen wij voor meer aandacht, preventie en begeleiding voor met name kwetsbare groepen.
- GroenLinks Steenwijkerland is voor invoering van het basisinkomen.
- Nieuwkomers willen wij, naast taallessen, de mogelijkheid bieden om ervaring op te doen op een werk- of stageplek die aansluit bij hun kwaliteiten en mogelijkheden.

Actiepunten Onderwijs

- GroenLinks wil de bestaande samenwerkingsvormen tussen onderwijs, kinderopvang en welzijnsorganisaties in stand houden en zo nodig versterken.
- Wij zijn voorstander van het samenvoegen van de twee middelbare scholen in Steenwijk op één plaats (unilocatie).
- Wij willen dat elke leerling van groep 8 en elke leerling op het VO in Steenwijkerland minimaal één keer in het gemeentehuis is geweest voor een gastles om zo kennis te maken met de lokale politiek.
- Voor maatschappelijke stages en voor studenten van het MBO en HBO uit de gemeente Steenwijkerland moeten er voldoende stageplekken worden geschapen. Dit moet bijvoorbeeld een voorwaarde zijn bij nieuwbouw en de vestiging van nieuwe bedrijven. Een stagemakelaar kan hiervoor zorgdragen.
- GroenLinks wil dat voor alle leerlingen huiswerkbegeleiding toegankelijk is.
- Samenwerking van het onderwijs met bibliotheken, diverse zorginstellingen en Multi Culturele Centra kan helpen om de onderwijsvoorzieningen te verbeteren.
- Schooluitval dient te worden voorkomen. Bij problemen wordt samen met jongeren, en meestal ook ouders, gekeken naar oorzaken en mogelijke oplossingen. De ondersteuning van leerplichtambtenaren moet goed bereikbaar zijn en op tijd (preventief) kunnen worden toegepast.
- De gemeente ondersteunt actief initiatieven ter bestrijding van laaggeletterdheid onder zowel ouderen als jongeren.
- Een leven lang kunnen leren wordt gestimuleerd door GroenLinks. Ook volwassenen hebben recht op een tweede kans op onderwijs. Wij pleiten voor de terugkeer van de Volksuniversiteit.
- We willen werkgevers stimuleren om meer ruimte te creëren voor opleidingsplaatsen.

Actiepunten Jongeren

- De Jongerenactieraad moet nieuw leven in worden geblazen en uitgebreid worden met jongeren in de leeftijd van 18-27 jaar. Zij brengen gevraagd en ongevraagd advies uit aan de gemeente over het welzijn van jongeren (inclusief onderwijs, wonen en armoede).
- GroenLinks is voor extra actief beleid (in samenwerking met onderwijs, zorg en bedrijfsleven) om jongeren te helpen die tussen wal en schip vallen.
- GroenLinks pleit voor meer voorlichtingsprogramma's op scholen over zaken als seksuele diversiteit, pesten, mensenrechten, racisme, discriminatie, weerbaarheid en het beschuldigen van slachtoffers (*victim shaming*).

- Creëer samen met jongeren en in overleg met de omgeving hangplekken in wijken of kernen op plaatsen waar daar behoefte aan is.

Actiepunten Kunst en cultuur

- GroenLinks wil dat kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk is. Ook voor inwoners met een kleine beurs.
- Wij willen investeren in deze sector. Zo kan openbare kunst worden verkregen bij lokale kunstenaars. De festivals die onze gemeente rijk is, worden gefaciliteerd met onder andere kennis en kunde.
- Ook voor kunst en cultuur geldt dat wij dit op een zo duurzaam mogelijke manier doen en bij voorkeur circulair.
- GroenLinks wil kunst in elke wijk en daarom zou er een kunstplan moeten komen, zodat er blijvend aandacht is voor kunst en cultuur.
- GroenLinks wil ruimte creëren voor innovatie van kunst en cultuur met experimenten en ontmoetingen.
- De gemeente dient actief en substantieel in te zetten op het heropenen van de musea aan de Markt in Steenwijk.
- De collectie van Hildo Krop behoort tot de kroonjuwelen van ons lokale culturele erfgoed. Behoud, uitbreiding en zichtbaarheid dient door de gemeente te worden ondersteund.

Actiepunten Sport en bewegen

- De gemeente zorgt voor een openbare omgeving die uitnodigt tot bewegen. In ieder bestemmingsplan worden mogelijkheden om meer te bewegen opgenomen.
- Betrek de omgeving actief bij het beleid. Ontwikkel of verbeter samen op centrale plaatsen groene, uitdagende beweegmogelijkheden.
- Het gemeentelijke Sportakkoord wordt met volle kracht en zonder te bekibbelen uitgevoerd.
- Met beweegarrangementen stimuleert de gemeente het gebruik van de fiets naar school en voor woon-werkverkeer.
- GroenLinks wil het schoolzwemmen weer invoeren en anders via het Zwemfonds het leren zwemmen door basisschoolleerlingen garanderen.
- Zonder natuurwaarden te schaden willen we het buitengebied sportief uitnodigend maken, zowel op het land als op het water. Denk naast (interessante) wandel- of fietspaden, aan spannende MTB-paden of watersportvoorzieningen die uitnodigen tot kanoën, roeien of suppen.
- Het programma Jongeren in Beweging moet worden uitgebreid naar volwassenen, naar jongeren onder de 16 jaar én naar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook mensen met een beperking moeten de kans krijgen om in Steenwijkerland te sporten of bewegen.
- Wij pleiten voor het aanstellen van meer vakleerkrachten op scholen.
- Duurzaamheid is ook in de sport een actueel thema. De gemeente helpt verenigingen om hun accommodatie voor 2040 energieneutraal te maken. Dat kan onder meer door verenigingen te stimuleren mee te doen aan de Groene Club.

3 Duurzaam Steenwijkerland

*Energietransitie, Burgerberaad/participatie, Energiecoaches,
Duurzaam wonen*

De energie komt naar je toe

De aarde vraagt al onze aandacht, creativiteit en wil om samen te werken. Wachten kan niet meer, want we vernietigen de aardbol waar we bij staan. We moeten nu sámen de handen uit de mouwen steken. Klimaat en duurzaamheid moeten écht bovenaan de politieke agenda van Steenwijkerland staan.

Energietransitie

In 2040 willen we dat Steenwijkerland een energieneutrale gemeente is. Dat kan door energie te besparen en schone energie op te wekken binnen de gemeentegrenzen. In 2050 bereiken we dan een circulaire economie, waarin grondstoffen hun waarde behouden en kringlopen van producten en materialen zo klein mogelijk zijn. De veranderingen die dat met zich meebrengt, moeten zo goed mogelijk in het landschap worden ingepast.

De noodzakelijke stappen in de energietransitie moeten eerlijk verlopen en de mens én de natuur moeten er beter van worden. De overgang naar een nieuwe energievoorziening kan bovendien zorgen voor een steviger lokale economie. Met meer werkgelegenheid, goede scholing en lagere kosten op de lange termijn benutten we de kansen van schone technologie voor de bedrijvigheid (economie) in Steenwijkerland.

Burgerberaad/participatie, Energiecoaches

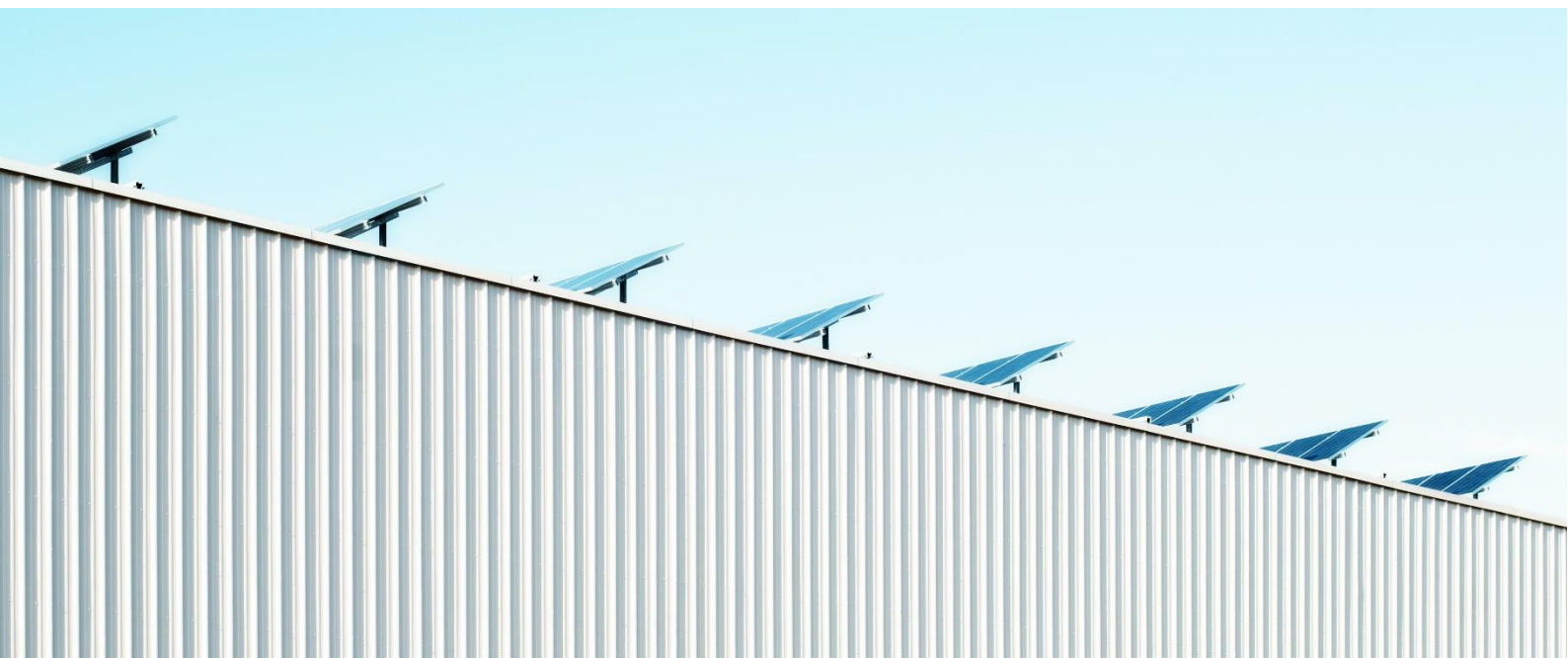
De gemeente is onmisbaar als regisseur bij de overgang van aardgas naar andere energiebronnen (in woningen en kantoren vóór 2040 of eerder). Dat geldt ook voor veel maatregelen die het elektrisch rijden bevorderen. Samen met andere gemeenten zorgen we voor de noodzakelijke plannen op het gebied van zonne- en windenergie (op basis van de Regionale Energie Strategie, RES). Naast de inbreng van bedrijven en instellingen op lokaal niveau, zijn de burgers zelf nog belangrijker.

GroenLinks wil dat de gemeente de plannen samen met alle inwoners opstelt. Alle bewoners moeten kunnen meedenken en meedoen. Een Burgerberaad moet voor de deelname van iedereen zorgen. Daarbij is het noodzakelijk om te bekijken wat wijkbewoners graag met hun wijk willen bereiken. Als je in een wijk aan de slag gaat met de energietransitie, komen vaak ook andere

punten op tafel die verbeterd kunnen worden, zoals veiligheid, leefbaarheid en (groen)voorzieningen. We willen als GroenLinks dat we het in een keer goed doen. Dus alle verbeteringen in een keer doorvoeren.

De gemeente gaat dus naar de wijken toe. Dat vraagt een serieuze extra inspanning van de gemeente, die de participatie ondersteunt met lokale energiecoaches (in wijken en kernen). Met het stimuleren en faciliteren van de omscholing van mensen tot energiecoach en installateur pakken we meteen veel andere zaken aan.

Verder kun je met energiecoöperaties stevige stappen zetten op het gebied van zonne- en windenergie. Dat geldt ook voor gezamenlijke oplossingen bij het vervangen van aardgas in je huis. Deze vorm van samenwerking leidt tot snelle en duurzame resultaten. We willen dat iedereen zich kan aansluiten bij de coöperaties en dat de gemeente dat stimuleert.

Duurzaam wonen

We willen dat de energietransitie zorgt voor woningen die energieneutraal zijn of worden (je betaalt niet of nauwelijks kosten voor energie). En we pakken de 'energiearmoede' aan, zodat mensen met lage inkomens niet te veel gaan betalen voor verduurzaming van hun woning.

Groene daken dragen bij aan een gezonde en duurzame leefomgeving. Met beplanting erop vangen ze water op, wordt de lucht gereinigd en vinden insecten er voedsel en beschutting.

Ze zorgen beperkt voor extra isolatie (en ook voor verkoeling in de zomer). Wij streven ernaar dat daken waar mogelijk groen worden of vol liggen met zonnepanelen en/of zonnecollectoren. De gemeente moet er zeker voor zorgen dat er op de eigen gebouwen zonnepanelen liggen of dat deze een groen dak hebben. Een groen dak mag verder niet ten koste gaan (of een vervanging zijn) van isolatie. Ontwikkelaars van bouwprojecten moeten ook streven naar groene daken of duidelijk aangeven waarom dat (of andere klimaatmaatregelen) niet mogelijk is.

Actiepunten Energietransitie

- Met lokale energiecoaches (in wijken en kernen) brengt de gemeente de energietransitie actief bij de mensen thuis. De energiecoaches maken samen met de wijkbewoners plannen voor verbetering van de wijk.
- De gemeente zorgt voor brede bewustwording en voorlichting over de verduurzaming. Het bestaande Energieloket dient wel onafhankelijke voorlichting te geven (niet in het belang van bepaalde bedrijven) en breidt haar activiteiten fors uit.
- Elk groter opwek-project in Steenwijkerland voldoet aan onze sociale en groene voorwaarden: het energiepark wordt voor minimaal 75 procent ontwikkeld door, en is in eigendom van een coöperatie waarvan het lidmaatschap open staat voor alle inwoners. Inspraak, participatie en deelname van mensen met een kleine beurs moet actief worden gestimuleerd.
- Bij de aanleg van zonnepanelen op (landbouw)grond, moeten in het kader van dat project ook elders zonnepanelen op daken (of andere objecten) worden geplaatst (percentage nader te bepalen).
- Niet alleen grondeigenaren, maar ook burens en andere omwonenden worden financieel gecompenseerd voor het verlies van grond, het verlies van bestemming en voor de overlast.
- Een deel van de opbrengsten van het wind- of zonnepark moet gestort worden in een omgevingsfonds waaruit initiatieven op het gebied van duurzaamheid, energiebesparing en natuurontwikkeling kunnen worden gefinancierd.
- Voor bedrijven is verduurzamen meestal lastiger dan voor burgers, omdat er veel maatregelen zijn die niet bekend zijn. Daarom komt er voor bedrijven een apart energieloket waar ze geholpen worden met advies over subsidies en regelingen die kunnen leiden tot kostenbesparing bij de maatregelen. Dit wordt door de bedrijven(verenigingen) en de gemeente samen vormgegeven.

- Bedrijven moeten voldoen aan de Wet Milieubeheer, die voorschrijft dat elk bedrijf energiemaatregelen moet nemen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Lang niet alle bedrijven voldoen daaraan en daarom gaat de gemeente dit samen met ondernemers actief aanpakken.
- Het plaatsen van terrasverwarming bij bedrijven (en particulieren) moet ontmoedigd worden. Bij een te hoge of te lage buitentemperatuur dienen winkeldeuren gesloten te zijn.

Actiepunten Burgerberaad/participatie

- Inwoners spelen via het Burgerberaad (en/of lokale vertegenwoordiging) een centrale rol in de energietransitie in hun buurt. Een Burgerberaad bestaat uit een goede vertegenwoordiging van alle inwoners van de gemeente en wordt door loting gekozen. De besluiten worden voorgelegd aan het gemeentebestuur en de gemeenteraad, die dit serieus meenemen in de besluitvorming.
- Samen met bewoners worden huizen niet alleen van het gas gehaald, maar ook verbeterd. Elke wijk die aan de slag gaat, wordt ondersteund door ambtenaren van de gemeente en een energiecoach.
- De gemeente faciliteert de oprichting van en deelname aan lokale energiecoöperaties. Dit vergroot de participatie en het draagvlak voor zonne- en windmolenparken en de lokale oplossingen voor het leveren van energie (elektriciteit/warmte).

Actiepunten Duurzaam wonen

- Steenwijkerland moet maximaal inzetten op energiebesparing bij het bouwen van nieuwe woningen en bij de verbouwing van bestaande woningen en dus op alle vormen van isolatie! Het huidige Bouwbesluit is echter onvoldoende voor werkelijk duurzame stappen. Alle mogelijke opties moeten voor dit doel worden bekeken en gestimuleerd, waaronder bewustwordingscampagnes, actieve voorlichting, coaching en leningen voor vooral de lagere inkomensgroepen.
- De gemeente ondersteunt woningeigenaren met maatwerk voor het verduurzamen (verbeteren) van hun woningen, via het Energieloket en lokale energiecoaches. Zij geven gratis advies over te nemen maatregelen (van gasloos tot groene daken) en hulpmiddelen (tochtstrips, ledlampen, radiatorfolie, etc.).
- De gemeente maakt afspraken met woningbouwcorporaties en woningverhuurders om de bestaande woningvoorraad versneld te verduurzamen.

4 Groen en leefomgeving

Biodiversiteit, Duurzame landbouw, Dierenwelzijn

Betere balans tussen toerisme en natuurwaarden

Een gezonde leefomgeving, biodiversiteit en sociaal welzijn zijn belangrijker dan alleen geld verdienen. Voldoende groen en natuur is onmisbaar voor ons welzijn, voor de ontwikkeling van onze kinderen en voor voldoende biodiversiteit. Ook schone lucht en water zijn daarvoor onmisbaar, evenals het terugdringen van geluidsoverlast en lichtvervuiling.

Groen en leefomgeving

Steenwijkerland is een gemeente met een rijkdom aan natuur. De bedreigingen liggen echter op de loer in de vorm van stikstof, verlies van biodiversiteit en toerisme. De natuur is inmiddels een verkoopargument geworden voor campings, vakantiecentra, recreatieve activiteiten en vermaak.

De groei aan fiets-, wandel- en mountainbikepaden bepalen nu de inrichting van de bossen. En de kanoroutes, fluisterboten en rondvaartboten de structuur in de Weerribben. De druk op de natuur neemt hierdoor toe, evenals de druk op de infrastructuur. Dit kan betekenen dat Steenwijkerland de natuurwaarden verspeelt, waar het nu nog zijn aantrekkingskracht aan ontleent: kleinschaligheid, groen en natuurbeleving. GroenLinks is daarom voor een betere balans tussen toeristische activiteiten en behoud van natuurwaarden.

Welzijn, groen en het belang van het landschap worden daarom leidend in de lokale Omgevingsvisie en bij gemeentelijke aanbestedingen. Op die manier kunnen we er ook voor zorgen dat we verdroging kunnen voorkomen.

Duisternis is belangrijk voor het natuurlijk ritme van dier en mens. Veranderingen in de verhouding tussen licht en donker zorgen vaak

voor aanpassingen (of verstoring) van het gedrag, zoals trek- en broedgedrag of het zoeken van voedsel (en aantasting van de conditie en alertheid).

Onze leefomgeving wordt aangetast door luchtvervuiling en overlast door (illegaal) afval verbranden. Door het grote aantal onthefingen op het stookverbod komt veel fijnstof en CO₂ vrij. Er zijn dagen dat de hoeveelheid fijnstof in Steenwijkerland de ranglijst in Nederland aanvoert. Deze kwesties, inclusief de subsidieverstrekking voor het afvoeren van rietafval en zomermaaisel, moeten grondig worden geanalyseerd en opgelost.

Biodiversiteit

Vogels, vlinders, bijen en andere dieren, inclusief het bodemleven, zijn van groot belang voor onze leefomgeving. Uit onderzoek is gebleken dat de afgelopen 25 jaar meer dan 75% van de insecten is verdwenen en dat vindt GroenLinks onacceptabel. De impact op onze toekomst op aarde mogen wij niet onderschatten. Daarom houden wij rekening met de biodiversiteit bij het beheer van het

openbaar groen. Daarbij hoort volop aandacht voor de vraag hoe wij insecten behouden, zodat ons ecosysteem in stand blijft.

Iedere wijziging in de openbare ruimte moet méér biodiversiteit opleveren en gunstig zijn voor het klimaat. Denk hierbij aan Operatie Steenbreek, Bijvriendelijke Gemeente, groene schoolpleinen en Mini Bosjes (Tiny Forests). De gemeente dient samen met bewoners, verenigingen en bedrijven aan de slag om hier zo groen en goed mogelijk invulling aan te geven. In dit kader is het bermbeheer in Steenwijkerland aanmerkelijk verbeterd, maar het kan nog beter.

Duurzame landbouw

GroenLinks wil dat de duurzame landbouw in Steenwijkerland wordt bevorderd. In de landbouw van de toekomst zal niet productie, maar gezondheid van boeren, burgers en het ecosysteem centraal staan. Daarbij worden de ketens van de gebruikte stoffen slimmer, gezonder en korter, zodat niet alles per vrachtwagen of boot de wereld overgaat. Wij willen daarom dat alle inkopen door de gemeente biologisch en lokaal zijn.

Waar mogelijk stimuleert de gemeente kleinschalige land- en tuinbouw, wat tevens zorgt voor werkgelegenheid en de verbinding tussen stad en platteland. Onze gemeente stimuleert ook agrarisch natuurbeheer en draagt bij aan het onderhoud van waardevolle landschapselementen, zoals houtwallen.

Andere activiteiten kunnen worden toegestaan in ruil voor verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Het terugdringen van broeikasgassen wordt niet bevorderd door het verbranden van biomassa. Het vergisten van dierlijke mest, al dan niet met restproducten uit de voedselverwerkende industrie (vaak ook nog met sporen van plastic of andere chemische stoffen), geeft een groot risico op bodemvervuiling. Als het gaat om bermmaaisel en ander organisch materiaal, kan dat beter gecomposteerd worden.

We willen daarom dat de vrijgekomen biomassa (maaisel en snoeihout) niet naar energiecentrales of co-vergisters gaat, maar naar de landbouw. Dat kan in de vorm van compost of gefermenteerde biomassa (bokashi). Daarmee wordt bespaard op energieverslindende kunstmeststikstof. Bovendien wordt het waterbergend vermogen van de bodem verhoogd.

Dierenwelzijn

Naast dierenwelzijn binnen de intensieve veehouderij, dient er ook aandacht te zijn voor huisdieren en overige zaken waarbij dieren worden ingezet. Tijdens de coronacrisis hebben veel mensen huisdieren aangeschaft. Inmiddels worden dieren weer gedumpt of naar het asiel gebracht. Wij willen dat mensen verantwoord omgaan met hun dieren.

Actiepunten Groen en leefomgeving

- De gemeente zorgt voor voldoende openbaar groen in de bebouwde kom.
- Als de gemeente een boom kapt, plant de gemeente er twee voor terug.
- Klimaatverandering vraagt om vergroting van het waterbergend vermogen binnen de bebouwde kom. Daarom stimuleren wij groendaken, wadi's (waterberging) en het terugdringen van verhardingen in tuinen (Operatie Steenbreek).

- Groen- en watergebieden zijn belangrijk voor verkoeling en schone lucht en moeten zoveel mogelijk met elkaar verbonden zijn.
- De gemeente draagt er zorg voor dat haar eigen organisch afval lokaal wordt hergebruikt.
- De gemeente dringt lichtvervuiling terug. Dat kan onder meer plaatsvinden met slimme verlichting die met sensoren reageert op de aanwezigheid van mensen. Ook pleiten wij voor actieve deelname aan de 'Nacht van de Nacht'.
- Wij willen dat de voorwaarden voor ontheffingen op stookverboden worden gehandhaafd. Vergunningen voor het verbranden van snoeiafval en zomermaaisel dienen te worden herzien en het rietafval dient zo snel mogelijk verantwoord te worden afgevoerd.
- GroenLinks ondersteunt de acties en lobby om uitbreiding van Airport Lelystad, de laagvliegroutes en de milieu- en geluidsoverlast te voorkomen.
- De gemeente sluit zich aan bij het Vuurwerkmanifest en kiest voor lokale, centrale vuurwerkfeesten.
- Gaswinning in onze gemeente staan wij niet toe.

Actiepunten Biodiversiteit

- Onze parken, bermen en waterpartijen worden voortaan verzorgd en aangelegd volgens de beginselen van ecologisch beheer. Groenstroken en bomen zijn tevens nuttig bij geluidsoverlast en als zichtscherm.

- Het bermbeheer moet verbeterd worden door bijvoorbeeld op geschikte plaatsen heggen in te planten, geen sloopmaaisel te laten liggen en bordjes 'Maai Mei Niet' van de Bijenstichting te plaatsen.
- De gemeente stimuleert het inzaaien van bermen met inheemse plantensoorten.
- Het maaien van bermen door aanwonenden moet beter geregeld worden met een goede voorlichting over het verbeteren van de biodiversiteit.
- Bij de bestrijding van de eikenprocessierups kiezen wij niet voor aaltjes of bacteriën (die alle rupsen doden), maar voor bestrijding met feromonen (natuurlijke lokstoffen, nu in proeffase). Verder zijn we voorstander van een combinatie van nestkastjes plaatsen, wegzuigen en verdere uitbreiding van de biodiversiteit.
- GroenLinks vindt dat alle gemeentelijke gronden vrij moeten blijven van chemische stoffen en kunstmest. Dit scheidt bovendien mogelijkheden voor stadslandbouw.
- GroenLinks pleit voor verbod van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen in openbaar groen in de gemeente Steenwijkerland. Dit dient bij aanbestedingen duidelijk te worden omschreven.
- GroenLinks wil dat er (vrijwillige) afspraken met bedrijven en boeren worden gemaakt om (vooral) het gebruik van glyfosaat uit te bannen.
- De gemeente gaat door met voorlichting en/of educatie bewoners betrekken bij het onderwerp biodiversiteit; daarbij kan ook het gebruik van glyfosaat (Roundup) worden ontmoedigd.

Actiepunten duurzame landbouw

- GroenLinks vindt dat er geen ruimte meer kan zijn voor uitbreiding van de intensieve veeteelt.
- De gemeente stimuleert agrarisch natuurbeheer en onderhoud van waardevolle landschapselementen, middels voorlichting en subsidies.
- De gemeente stimuleert ecologische landbouw door zelf zoveel mogelijk biologisch en lokaal in te kopen.
- Indien de gemeente grond verpacht voor agrarisch gebruik, dan heeft biologische bedrijfsvoering onze voorkeur.
- Bij het opheffen en/of uitkopen van landbouwbedrijven wordt de vrijgekomen grond gebruikt voor kringloop- of biologische landbouw, zonneparken en/of natuur. Niet voor andere bedrijvigheid.
- Waar mogelijk of nodig kiezen wij bij multifunctionele landbouw voor een gewijzigde invulling van bestemmingsplannen en voorwaarden. Denk aan huisverkoop, productie en andere teelten. Ook vrijgekomen agrarische gebouwen moeten een andere functie kunnen krijgen, passend in de omgeving en rekening houdend met mobiliteit.
- GroenLinks wil in de gemeente geen mono- en co-vergisting toestaan. De biomassa moet toegepast worden in de landbouw.

Actiepunten dierenwelzijn

- De gemeente stimuleert mensen (met voorlichting) om een dier uit het asiel te nemen. In plaats van bijvoorbeeld straathonden uit het buitenland te importeren.
- GroenLinks vindt dieren niet geschikt voor volksvermaak, zoals Zwientietikken.